

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

174

Vragen van de leden **Kamminga** en **Martens-America** (beiden VVD) aan de Ministers voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp en van Economische Zaken over *het bericht «Nederland wil export ASML naar China verder beperken, meldt persbureau Bloomberg»* (ingezonden 4 september 2024).

Antwoord van Minister **Klever** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp) (ontvangen 4 oktober 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Nederland wil export ASML naar China verder beperken, meldt persbureau Bloomberg»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u bevestigen of de Nederlandse regering inderdaad de export van ASML naar China wil beperken? Zo ja, aan welke maatregelen wordt gedacht?

Antwoord 2

Nee. Het kabinet heeft uw Kamer eerder geïnformeerd over de nationale exportcontrolemaatregel voor geavanceerde productieapparatuur van halfgeleiders,² die onlangs is aangepast.³ Deze landenneutrale exportcontrolemaatregel ziet toe op het controleren van uitvoer, niet het beperken daarvan. Uitvoer van dergelijke apparatuur wordt niet verboden maar vergunningplichtig gemaakt. Per afzonderlijke vergunningaanvraag wordt het risico op ongewenst eindgebruik ingeschat op basis van de aard van de goederen, het opgegeven eindgebruik en de eindgebruiker.

¹ NOS.nl, 29 augustus 2024, «Nederland wil export ASML naar China verder beperken, meldt persbureau Bloomberg», <https://nos.nl/artikel/2535002-nederland-wil-export-asml-naar-china-verder-beperken-meldt-persbureau-bloomberg>

² Kamerstuk 22 054, nr. 384

³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2024-29008.html>[Staatscourant 2024, 29008]

Vraag 3

Zijn eventuele maatregelen om de export van ASML naar China te beperken enkel aanvullend vanuit Nederland of worden deze ook in EU-verband opgelegd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 2 is sprake van een landenneutrale exportcontrolemaatregel. Exportcontrole is een nationale competentie, waarbij de EU-lidstaten nauw samenwerken en afstemmen. Nederland maakt zich sterk voor meer Europese coördinatie op exportcontrole van dual-use items.⁴

Vraag 4

Kunt u nader toelichten of en zo ja, welke rol de Verenigde Staten hebben gespeeld bij het eventueel opleggen van exportbeperkende maatregelen aan ASML in het kader van hun export naar China?

Antwoord 4

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 2 is sprake van een landenneutrale exportcontrolemaatregel. Over exportcontrolebeleid onderhoudt Nederland intensieve contacten met landen binnen en buiten de EU, waaronder ook de VS.

Vraag 5

Kunt u aangeven welke risico's worden gemitigeerd door verdere exportbeperkende maatregelen op te leggen aan ASML? Waar bestaan deze risico's uit en ziet u in de toekomst nog risico's die zich kunnen voordoen na het opleggen van eventuele exportbeperkende maatregelen?

Antwoord 5

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 2 is sprake van een exportcontrolemaatregel. Het Nederlandse exportcontrolebeleid is, ook ten aanzien van geavanceerde halfgeleiderapparatuur, landenneutraal en ziet op het adresseren van nationale veiligheidsrisico's die kunnen ontstaan bij de ongecontroleerde uitvoer van hoogwaardige technologie. Het kabinet doet dit op een wijze die proportioneel en zo min mogelijk marktverstoring is. Ik verwijs u graag naar de hierboven genoemde Kamerbrief en de Staatscourant voor een verdere onderbouwing van het Nederlandse beleid. Risico's voor de nationale veiligheid worden voortdurend gemonitord en kunnen aanleiding geven tot beleidsaanpassingen.

Vraag 6

Zien eventuele exportbeperkende maatregelen alleen op ASML of betreft het ook andere fabrikanten en toeleveranciers? Zo ja, om welke andere bedrijven gaat het?

Antwoord 6

Exportcontrolemaatregelen worden altijd zo precies mogelijk gedefinieerd, zodat voor marktpartijen duidelijk is onder welke technische parameters het verplicht is een vergunning aan te vragen voor uitvoer van specifieke goederen of technologie. Deze maatregelen worden dus niet opgelegd aan bedrijven, maar zien op de producten die bedrijven willen exporteren.

Vraag 7

Voorziet u naast het eventueel niet verlengen van exportvergunningen voor onderdelen van chipmachines nog andere maatregelen om de export van ASML en eventueel andere fabrikanten van chipmachines in het bijzonder, maar daarnaast ook andere ondernemingen in den brede, naar China te beperken? Zo ja, waar moet dan aan worden gedacht?

⁴ Kamerstuk 22 112, nr. 3902

Antwoord 7

Voor een nadere uiteenzetting van het Nederlandse exportcontrolebeleid voor geavanceerde productieapparatuur van halfgeleiders verwijs ik naar eerder genoemde Kamerbrief van 8 maart 2023 en de eerder genoemde publicatie in de Staatscourant. In het algemeen geldt dat het kabinet risico's voor de nationale veiligheid voortdurend monitort en beleid kan aanpassen als technologische ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Dit was bijvoorbeeld het geval bij de recente wijziging van de nationale maatregel voor geavanceerde halfgeleiderapparatuur van 6 september jl. Het kabinet benadrukt dat het exportcontrolebeleid uitsluitend ziet op het controleren van de uitvoer, niet het beperken daarvan.

Vraag 8

Wat is de impact van het opleggen van eventuele exportbeperkende maatregelen aan ASML voor ASML? In hoeverre heeft dit impact op de totale export van ASML en de wereldwijde positie van ASML?

Antwoord 8

Het is aan ASML om de impact van het Nederlandse exportcontrolebeleid op haar bedrijfsvoering te duiden.

Vraag 9

Kunt u aangeven hoeveel exportvergunningen voor onderdelen van chipmachines er in totaal lopen voor chipmachines in China? Hoeveel hiervan lopen dit jaar af?

Antwoord 9

Het kabinet doet geen uitspraken over individuele vergunningen naar specifieke bestemmingen.

Vraag 10

Wat zou het beperken van de export van onderdelen van chipmachines aan China betekenen voor de wereldwijde productie van chips?

Antwoord 10

Het kabinet benadrukt allereerst dat de onderhavige maatregelen van 6 september jl. zien op het controleren van uitvoer, niet het beperken daarvan. In zijn algemeenheid kan het kabinet wel opmerken dat vanwege de alomtegenwoordigheid van chips in de gehele economie en de internationale verwevenheid van waardeketens de precieze impact op de uitvoer van halfgeleiderapparatuur naar China moeilijk is in te schatten. Zoals aan uw Kamer medegedeeld is de inzet van kabinet bij de vormgeving van het exportcontrolebeleid voor geavanceerde productieapparatuur van halfgeleiders om de impact op bedrijven, waardeketens en internationale markten zoveel mogelijk te beperken. Het kabinet houdt ontwikkelingen op het gebied van de wereldwijde halfgeleiderketen nauwlettend in de gaten en heeft de ambitie om de eigen halfgeleiderindustrie te versterken, zoals ook uiteengezet in de Nationale Technologie Strategie.

Vraag 11 en 12

Is de overweging van de Nederlandse overheid om aanvullende exportbeperkende maatregelen te nemen besproken met ASML zelf? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat is het standpunt van ASML over de overweging van de Nederlandse overheid?

Op welke wijze zorgt het kabinet ervoor dat het voor bedrijven en in dit geval ASML duidelijke en navolgbare beslissingen neemt, zodat zij hier op de lange termijn op voorbereid zijn?

Antwoord 11 en 12

Het Nederlandse exportcontrolebeleid is gebaseerd op het adresseren van nationale veiligheidsrisico's die zich kunnen voordoen bij de ongecontroleerde uitvoer van dual-use technologie. Bij de totstandkoming van dit beleid wordt intensief geconsulteerd met relevante marktpartijen. Doelstelling van deze consultaties is om marktpartijen zoveel mogelijk duidelijkheid te verstrekken opdat bedrijven zich goed kunnen voorbereiden op de eventuele

gevolgen van het Nederlands exportcontrolebeleid voor henzelf. Voor het standpunt van ASML verwijs ik naar ASML zelf.

Vraag 13

In hoeverre draagt de overweging van de Nederlandse overheid om aanvullende exportbeperkende maatregelen te nemen bij aan een stabiel en lange termijn overheidsbeleid waar bedrijven en ondernemers zo erg naar snakken?

Antwoord 13

Het kabinet acht exportcontrole noodzakelijk om de nationale veiligheidsrisico's van de ongecontroleerde uitvoer van dual-use technologie te kunnen adresseren. Hoewel het controleren van de uitvoer iets anders is dan het beperken van de uitvoer, is het kabinet zich er bewust van dat exportcontrolebeleid een impact kan hebben op bedrijfsprocessen. Bij de vormgeving van exportcontrolebeleid wegen veiligheidsbelangen het zwaarst. Tegelijkertijd waarborgt het kabinet dat marktpartijen goed geïnformeerd worden en gelegenheid krijgen om input te geven op beleid. Doelstelling van het kabinet is om nationale veiligheidsrisico's adequaat te adressen op een wijze die marktverstoring zoveel mogelijk voorkomt en bedrijfsprocessen zo min mogelijk raakt.

Vraag 14

In hoeverre draagt de overweging van de Nederlandse overheid om aanvullende exportbeperkende maatregelen te nemen bij aan de beleidsprioriteiten genoemd in de Kamerbrief «Nederlandse inzet ter versterking halfgeleiderecosysteem in geopolitiek uitdagende tijden» (Kamerstuk 33 009, nr. 138)?

Antwoord 14

Het Nederlandse exportcontrolebeleid voor geavanceerde productieapparatuur voor halfgeleiders is primair gestoeld op nationale veiligheidsoverwegingen en draagt bij aan het tegengaan van ongewenste kennis- en technologieoverdracht. Dit is een van de belangrijke beleidsprioriteiten genoemd in de Kamerbrief.